WRZ A JASOLA: Centre d'atenció familiar

Carla Amat Garcia Oct 2013
Z. Muxí P. Reus S. Bestraten A. Ramos

TEORÍA

El proyecto se ha desarrollado dentro de la iniciativa de la asociación Equal Saree, que llevamos trabajando des de hace tres años explorando las posibilidades del uso de la arquitectura y el urbanismo en perspectiva de género para la mejora de la situación de la mujer India.

Según la Constitución India, las mujeres tienen los mismos derechos que los hombres. Pero en la realidad, la mujer padece grandes restricciones y limitaciones en el acceso a los recursos vitales, a la propiedad, a la participación pública y a su propia libertad individual.

Es necesario que la mujer India se apodere económica y psicológicamente de manera que pueda desarrollar los diferentes aspectos de su vida en igualdad de oportunidades. Entendiendo que el apoderamiento es un proceso en el que la mujer consigue el control de su propia vida a través de reforzar su autoestima, pasando de la dependencia a la independencia, de la marginalización a la participación y de la inseguridad a la toma de decisiones.

El concepto Women Resource Zone (WRZ)* redefine el planeamineto convencional, pensando la ciudad como un espacio compartido que involucra mujeres i hombres con igualdad. El WRZ, consiste en una serie de equipamientos comunitarios y espacios de sociabilización conectados a través de una red urbana de vías seguras que facilita a la mujer el acceso a los recursos vitales y a las infraestructuras, al mismo tiempo que puede combinar las tascas como cuidadora de la familia y las tascas productivas, generando de esta manera, más presencia de la mujer al espacio publico y una mayor igualdad de oportunidades.
EL programa d'aquesta xarxa es divideix en dos parts: el programa bàsic i l'específic.
El programa bàsic del WRZ serà comú en tots els casos i ha de garantir l'assistència, la formació i el suport a la dona. En canvi, el programa específic és aquell relacionat amb la part productiva, i es decideix en funció dels requeriments del lloc i de les habilitats dels usuaris (les dones), donant resposta a part de la problemàtica dels grups socialment més vulnerables.

Volem destacar la importància d'analitzar l'ús de la ciutat amb perspectiva de gènere; és a dir, recollir i veure quines son les diferents realitats que viuen les dones i els homes.

En la india, se habita haciendo un uso desigual del espacio según el género. Las mujeres, utilizan espacios más controlados y alejados del espacio más público, relacionados con su espacio privado. En cambio, los hombres dominan el espacio public, donde se desarrollan las actividades más relacionadas con el comercio, el ocio o el culto.

*ideado por la arquitecta Zaida Muxí y la trabajadora social Shivani Gautam

PROPOSTA:
En el barri d'Okhla, hi ha una necessitat de millorar la situació social i cultural en les que es troben les dones. Ja que tenen una falta d'oportunitats i restriccions en formar part de les comunitats minoritàries musulmanes. Comunitats discriminades amb problemes d'establir-se i accedir als recursos. Generat-se barris ghettos on la majoria dels assentaments no són autoritzats i amb una falta d'equipaments, infraestructures i espai públic no planificats segons les necessitats.

Proposem una xarxa de vies segures que vinculi punts estratègics del dia a dia de les dones del sud de Okhla. Posant en relació equipaments existents amb equipaments i espais públics proposats que ajudin a estructurar els barris i a donar servei a diferents escales urbanes. Les intervencions es caracteritzaran per una pavimentació comuna i identitària, de fàcil reconeixement i visibilitat.

CENTRE D'ATENCIÓ FAMILIAR:
Un centre d'atenció familiar surt de la necessitat de donar resposta a les necessitats socials i educatives a la població de gent gran de Jasola i als infants amb trastorns en el seu desenvolupament d'Okhla i els voltants. Ja que Jasola, antic assentament rural, viu un gran nombre de persones grans amb pocs recursos, desconeixença dels problemes de salut i sense viabilitat a l'accés d'infraestructures. I actualment el govern de Delhi planteja l'obertura de 22 escoles adaptades per cobrir la falta d'equipaments que donen atenció als infants amb trastorns en el seu desenvolupament.

Per tant l'objectiu és relacionar aquest conjunt de programes de caràcter social i divers en un sol espai comú, de manera que aquests programes siguin complementaris, interrelacionats i intercanviïn experiències. I al mateix temps donar serveis de suport als cuidadors que en la majoria dels casos són les dones.

Jasola és un barri conformat per tres tipus d'assentaments, antics nuclis rurals, àrees planificades i àrees no autoritzades, amb una discontinuïtat d'equipaments i serveis provocada pels condominis planificats. El projecte es situa de manera que doni continuïtat a la xarxa i tingui en compte els requisits de disseny de la xarxa.

EL PROGRAMA
La tipologia de serveis del centre d'atenció familiar són:

- centre d'atenció precoç per a infants de 0-6 anys
- centre de dia per a gent gran
- residència assistida per a dones grans: tenen més risc de patir exclusió
- centre de recursos de gènere: principalment formació basada en l'assistència primària
- centre d'assistència mèdica: dona servei a tot els usuaris del centre i a les dones en el procés d'embaràs.

El centre parteix d'un espai principal comunitari d'on esdevindran totes les relacions entre programes. Aquests es situen tenint en compte les relacions amb l'exterior, donant més

visibilitat o més privadesa; i les relacions entre els diferents programes, facilitant l'accés i l'intercanvi entre els usuaris.

EL PROJECTE

El projecte s'emplaça generant dos espais de caràcter diferent agafant-se al mur, i es configura l'entrada i la plaça de manera que els recorreguts tinguin control de tot l'entorn. L'entrada consta de la torre - element visual de referència i simbòl de la visibilitat de la dona -, i del sòcol - recordant l'element chaupal de les àrees rurals.

El projecte es basa en dos recorreguts: un recorregut de públic a privat i un recorregut funcional.
El recorregut funcional es fa a través del pati donant accés als diferents programes i per la rampa.
El recorregut de públic a privat va en relació a la tipologia d'espais.

- La plaça, espai públic exteriors per a la comunitat.
- El pati, espai semi-públic exterior de relació entre els diferents usuaris del centre on es poden desenvolupar activitats comunitàries.
- La galeria, espai semi-exterior i semi-privat de contacte més íntim entre els usuaris d'un mateix programa on es desenvolupa una activitat polivalent segons les necessitats.
- La unitat, espai interior privat que conté les activitats específiques del programa.

El gruix de façana permet que es generin espais de relació entre els diferents dominis de privat a públic i situacions on l'usuari es pot apropiar de l'espai fent-se'l sentir seu.

MATERIALITAT, ESTRUCTURA I ENERGIA

L'edifici, es caracteritza per dues voltes, on va en relació al tipus d'espai, construïdes en BTC, recordant la imatge del maó, material molt utilitzat a l'Índia i transmetent una sensació acollidora.
La gelosia, element característic de l'edifici, permet la relació entre interior-exterior, tenint control visual sobre l'espai, però conservant la intimitat al mateix temps.

El projecte, enèrgicament, es pensa amb espais d'ús d'estiu, galeries, orientades a nord i ventilades, espais d'ús d'hivern, unitats, amb possibilitat de ser tèrmicament aïllades. El material utilitzat pels tancaments, el BTC, afavoreix el condicionament tèrmic de l'edifici i a més de tenir un baix cost energètic.

"El vital no és l'edifici en sí, sinó les relacions que aquest pot generar entre els diferents usuaris."